

Regionale miljøkrav for Vestfold og Telemark: kommunenes forvaltningsansvar og saksbehandling

Dette dokumentet er en veiledning til kommunene om oppfølging og kontroll av regionale miljøkrav.

Hvem har ansvaret for hva

Statsforvalteren

- fastsetter forskrift om regionale miljøkrav
- lager veiledningsmateriell til foretakene og kommunene
- veileder kommunene om regelverket
- kontrollerer kommunenes forvaltning av regelverket
- behandler dispensasjonssøknader
- ilegger tvangsgebyr

Kommunen

- informerer og veileder foretakene
- gjennomfører risikobasert kontroll
- fatter vedtak om brudd på regelverket
- forbereder klager og dispensasjonssøknader, som sendes Statsforvalteren

Landbruksdirektoratet

- behandler klager på dispensasjonsvedtak og vedtak om tvangsgebyr

Foretaket

- har ansvar for at forskriften blir fulgt
- legger til rette for at kommunen og Statsforvalteren skal kunne kontrollere

Ansvarlig foretak er det foretaket som disponerte arealene på tidspunktet da kravene måtte innfris. Dersom arealene er nylig overtatt, og det av den grunn ikke er mulig å innfri kravene, kan det søkes dispensasjon etter § 7 2.ledd.

Brudd på regelverket

Risikobasert kontroll

Kommunen skal kontrollere at miljøkravene følges, uavhengig av om det er søkt om PT eller RMP for de aktuelle arealene. Antall kontroller skal være minst 5 % av antallet PT-søknader i kommunen.

Kommunen skal utarbeide en kontrollplan som definerer risikofaktorer eller risikoområder, viser hvordan kontrollen skal gjennomføres og hvilke konkrete arealer som på denne bakgrunn er plukket ut til kontroll.

Kontrollen kan gjennomføres i forbindelse med kontroll av PT eller RMP, men kommunen skal kontrollere at miljøkravene følges, uavhengig av om foretaket har søkt om regionale miljøtilskudd eller andre jordbrukstilskudd.

Reaksjoner ved regelverksbrudd

Avkorting

Hvis en mottaker av PT, bryter reglene i forskrift om regionale miljøkrav i Vestfold og Telemark, skal det vurderes avkorting etter § 11 i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

I rundskriv 2025/23 til PT-forskriften §11 står det at forvaltningen skal vurdere alvorlighetsgrad, og «kun fatte vedtak om avkorting der regelverksbruddet etter en konkret vurdering må anses som grovt.»

Relevante opplysninger å legge vekt på i vurderingene av alvorlighetsgrad og eventuell utmåling av avkorting kan være:

- miljøkonsekvenser
- gjentakelse
- aktsomhet

Veiledende norm for avkortings størrelse:

Kravene for arealer med korn, oljevekster, belgvekster eller fôrmais:

- krav 1 (nedløpskummer): 5000 kr per kum
- krav 2 (erosjonsutsatte dråg): 150 kr per lengdemeter
- krav 3 (buffersone): 50 kr per lengdemeter (brudd på 2-meteren i pt kommer i tillegg)
- krav 4, 5, og 6 (ingen/redusert jordarbeiding om høsten): 600 kroner per dekar
- krav 7 (fangvekster): 600 kroner per dekar

Kravene for arealer med grønnsaker eller poteter:

- krav 1 (nedløpskummer): 5000 kr per kum
- krav 2 (erosjonsutsatte dråg): 150 kr per lengdemeter
- krav 3 (buffersone): 50 kr per lengdemeter (brudd på 2-meteren i pt kommer i tillegg)
- krav 4 (fangvekster): 600 kroner per dekar

Tvangsgebyr

Hvis bruddet på reglene i forskrift om regionale miljøkrav i Vestfold og Telemark gjøres av et foretak som ikke mottar produksjonstilskudd eller mottar mindre produksjonstilskudd enn avkortings størrelse, skal kommunen vurdere å sende saken til Statsforvalteren for ileggelse av tvangsgebyr. Veiledende normer for tvangsgebyr er likt normene for avkorting etter § 11 i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Likevel, hvert enkelt tilfelle skal vurderes individuelt. Kriteriene som er angitt i § 11 i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, skal være retningsgivende også for vurdering av tvangsgebyr.

Dispensasjoner

Kommunen skal forberede og oversende søknad om dispensasjon til Statsforvalteren.

Dispensasjonssøknaden skal inneholde

- søkers navn og adresse
- gårds- og bruksnummer
- antall dekar fulldyrket areal
- opplysninger om årets vekst og planlagt vekst neste år
- opplysninger om driftsform
- et kart som tydelig viser arealet det søkes dispensasjon for
- størrelsen på arealet det søkes dispensasjon for
- hvilke(t) krav det søkes dispensasjon fra
- søkers begrunnelse for dispensasjonssøknaden
- kommunens vurdering av søknaden.

Mest aktuelt er det å gi dispensasjon til å høstpløye areal i klasse 3 eller 4 ifm. ugrasbekjempelse i økologisk drift eller ved dyrking av såkorn, fra kravet om 30% plantedekke etter lett harving i olje- eller belgvekster, og/eller ekstraordinær nedmolding av husdyrgjødsel.

Statsforvalteren behandler søknad om dispensasjon fortløpende. Vedtak om dispensasjon sendes til søker, med kopi til kommunen.

Klagebehandling

Klage på vedtak om avkorting

Avkorting vil være en del av PT-vedtaket og håndteres i henhold til PT-regelverket.

Klage på vedtak om brudd på regelverket

Dersom foretaket ønsker å klage på vedtak om regelverksbrudd, er klagefristen tre uker fra den datoen vedtaket er mottatt. Klagen bør belyse hvilken del av vedtaket det klages på, og bør være skriftlig og begrunnet. Klagen sendes til kommunen. Dersom kommunen opprettholder vedtaket, sendes klagen til Statsforvalteren for klagebehandling.

Klage på vedtak om tvangsgebyr

Dersom foretaket ønsker å klage på vedtak om tvangsgebyr, er klagefristen tre uker fra den datoen vedtaket er mottatt. Klagen bør belyse hvilken del av vedtaket det klages på, og bør være skriftlig og begrunnet. Klagen sendes til Statsforvalteren. Dersom vedtaket opprettholdes, sender Statsforvalteren klagen til Landbruksdirektoratet for klagebehandling.

Klage på vedtak om dispensasjon

Dersom foretaket ønsker å klage på vedtak om dispensasjon, er klagefristen tre uker fra den datoen vedtaket er mottatt. Klagen bør belyse hvilken del av vedtaket det klages på, og bør være skriftlig og begrunnet. Klagen sendes til Statsforvalteren. Dersom vedtaket opprettholdes, sender vi klagen til Landbruksdirektoratet for klagebehandling.

Arkivering og journalføring

Det er viktig at kommunen har gode rutiner som sørger for at journalføring og arkivering oppfyller kravene i arkivloven og forskrift om offentlige arkiv. Husk at kommunene er ansvarlig for at eventuelle taushetsbelagte opplysninger skjermes i kommunens arkivsystem.

Kart

Kartløsning som viser erosjonsklasser og potensielle dråg tilbys av NIBIO, se <https://gardskart.nibio.no/search>. Kartlaget med erosjonsutsatte dråg skal kun brukes veiledende, i kombinasjon med lokalkunnskap om erosjonsutsatte dråg.

Kart over flomutsatte arealer er ikke tilgjengelig. Det vil være naturlig å vurdere arealer likt i RMP og RMK, med tanke på hvorvidt de er flomutsatt.

Aktuelle lenker:

[Regionale miljøkrav i jordbruket | Statsforvalteren i Vestfold og Telemark](#)